

30 AUGUSTUS 2015 – TWEEENTWINTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING

DEUTERONOMIUM 4, 1-2.6-8

Mozes sprak tot het volk en zei: „Luister dan, Israël, naar de voorschriften en bepalingen die ik u leer en handel daarnaar. Dan zult gij leven en bezit gaan nemen van het land dat de Heer, de God van uw vaders, u schenkt. Aan wat ik u voorschrijf, moogt gij niets toevoegen en er niets van afdoen; ge moet de geboden van de Heer uw God onderhouden die ik u geef. Handel ernaar in het land dat gij in bezit gaat nemen en breng ze stipt ten uitvoer, want daaruit zal voor de volken uw wijsheid en uw inzicht blijken.”

„Als zij al deze voorschriften horen, zullen ze zeggen: ‘Dat machtige volk is wijs en verstandig. Is er soms een andere grote natie aan wie hun goden zo nabij zijn als de Heer onze God ons nabij is zo vaak wij Hem aanroepen? Of is er een andere grote natie die zulke volmaakte voorschriften en bepalingen heeft als de wet die ik u heden geef?’”

TWEDE LEZING

BRIEF VAN JAKOBUS 1, 17-18.21b-22.27

Broeders en zusters,

Elke goede gave, elk volmaakt geschenk daalt neer van boven, van de Vader van de hemellichten, bij wie geen verandering is of verduistering door omwenteling. Uit vrije wil heeft Hij ons het leven geschonken door het woord van waarheid, zodat wij in zekere zin de eerstelingen onder zijn schepselen zijn.

Neemt met zachtmoedigheid het woord van God aan dat in u werd geplant en dat de kracht bezit uw zielen te redden. Weest uitvoerders van het woord en niet alleen toehoorders; dan zoudt gij uzelf bedriegen.

Zuivere en onbevleete vroomheid in de ogen van onze God en Vader is dit: wezen en weduwen opzoeken in hun nood en zichzelf vrijwaren voor de besmetting van de wereld.

EVANGELIE

MARCUS 7, 1-8.14-15.21-23

Eens kwamen de Farizeeën en enkele Schriftgeleerden uit Jeruzalem bij Jezus tezamen, en ze zagen dat sommigen van zijn leerlingen met onreine, dat wil zeggen, ongewassen handen aten. De Farizeeën immers en al de joden eten niet zonder eerst de vingertoppen gewassen te hebben, daar ze vasthouden aan de overlevering van de voorvaders. Komen ze van de markt, dan eten ze niet voordat zij zich gereinigd hebben; zo zijn er nog vele dingen waaraan ze bij overlevering vasthouden: het afwassen van bekers, kruiken en koperen vaatwerk.

Daarom stelden de Farizeeën en de Schriftgeleerden Jezus de vraag: „Waarom gedragen uw leerlingen zich niet volgens de overlevering van de voorvaders, maar eten zij met onreine handen?”

Hij antwoordde hun: „Hoe juist heeft Jesaja over u, huichelaars, geprofeteerd! Zo staat er geschreven: Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart is ver van Mij. Zij eren Mij, maar zonder zin, en mensenwet is wat zij leren. Gij laat het gebod van God varen en houdt vast aan de overlevering van mensen!”

Daarop riep Hij het volk weer bij zich en sprak tot hen: „Luiستert allen naar Mij en wilt verstaan: niets kan de mens bezoedelen wat van buitenaf in hem komt. Maar wat uit de mens komt, dat bezoedelt de mens. Want uit het binnenste, uit het hart van de mensen komen boze gedachten, ontucht, diefstal, moord, echtbreuk, hebzucht, kwaadaardigheid, bedrog, losbandigheid, afgunst, godslastering, trots, lichtzinnigheid. Al die slechte dingen komen uit het binnenste en bezoedelen de mens.”

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Luc DEVISSCHER —

Vingertoppengevoel

EVANGELIE • Vanaf deze zondag wordt opnieuw het evangelie van Marcus ter harte genomen. Vandaag serveert hij ons een kijk op de interne keuken van de joodse samenleving uit zijn tijd. Vele joden houden zich nauwgezet aan de overlevering van de voorvaders. Zo zijn er strikte regels om de maaltijden hygiënisch te laten verlopen. Die reinheidsvoorschriften hebben een godsdienstige grond: alles wat onrein is, verwijdert de mens van God. Waar ze van God verwijderen, zijn ze zelf onrein.

De leerlingen van Jezus nemen het niet altijd zo nauw met de rituele voorschriften. Dat lokt kritiek uit van de Jeruzalemse Farizeeën en schriftgeleerden. Zij pakken Jezus daarover aan. Jezus verwijst hen naar de profeet Jesaja en maakt de criticasters uit voor huichelaars. „Oordeelompjes”, heten ze in de Naardense Bijbel. Die regelnichten houden vast aan de tradities en gebruiken van mensen, terwijl ze het gebod van God loslaten. Hoewel ze in essentie goed bedoeld zijn, ligt daar hun valkuil. Ook wij zijn toch op hygiëne gesteld? Wie van ons zal met vuile handen aan tafel gaan? We hebben zelfs het gebruik van ‘handen wassen na gebruik van het toilet’ bij koninklijk besluit vastgelegd (KB van 22 december 2005). Traditie tot wet verheven.

Voor Jezus telt niet de uiterlijke, maar de innerlijke zindelijkheid van de mens. Met alleen schone vingertoppen – en voor de rest vuile handen – komt het hart niet dicht bij God. God onthult zich niet door een in mensenwetten geregelde rituele reinheid. Vrome verzinsels zonder zin, waarbij de traditie uiteindelijk heiliger wordt dan de Regelgever zelf. Zoals bij die goeroe uit het vertelprogramma *Parabels? Parabels!* van Francis Verdoodt en Marcel Sterckx. Tijdens de avonddienst had die zijn kat laten vastbinden omdat ze wel eens in de weg liep. Na de dood van de goeroe bleven zijn volgelingen de kat vastbinden. Toen ook de kat stierf, werd die vervangen door een andere kat. Later verklaarden heilige en geleerde traktaten de rol en betekenis van een vastgebonden kat tijdens het gebed.

Jezus roept er ook de omstanders bij. Hij legt hen uit dat onreinheid niet van buitenaf komt, maar uit het binnenste van de mens zelf. Wat uit het hart van de mensen komt, dát maakt de mens onrein. Duistere drijfveren die de mens van binnenuit ontwijden, spelen er parten met onze goede voornemens. De lijst met voorbeelden kan zo uit het oude Rome komen, waar Marcus zijn verhaal over Jezus schrijft. Welke dusdanige hartvernauwingen ‘heiligen’ we in het Rome van vandaag? Voor wie is onze lippendienst bestemd? Voor onszelf of voor God?

EERSTE LEZING • We staan met Mozes in het voorportaal van het beloofde land. Zijn taak als leider zit erop. Hij heeft het volk van God van slavernij tot vrijheid gebracht. Om te leven in het land, geeft hij nog een aantal voorschriften en bepalingen mee. De uitvoering van die regels van God is onvoorwaardelijk en heeft een voorbeeldfunctie ten aanzien van de andere volken. Dat heeft niets vandoen met de oprichting van een fundamentalistische religieuze staat, maar wel met de vervulling van de belofte aan Abraham: „Ik zal een groot volk van u maken. Ik zal u zegenen en uw naam groot maken, zodat u een zegen zult zijn. Om u zullen alle geslachten op aarde zich gezegend noemen” (zie Genesis 12, 2-3).

LEZING UIT JAKOBUS • Vijf zondagen lang verdiepen we ons ook in de brief van Jakobus. Wie deze Jakobus was, weten we niet. Misschien de Jakobus uit de Handelingen van de apostelen. In de vroege gemeente van Jeruzalem treedt hij op als woordvoerder van de joodse christenen. Paulus vermeldt hem in een van zijn brieven als „Jakobus, de broer van de Heer” (zie Galaten 1, 19).

De brief is gericht aan „de twaalf stammen in de verstrooiing”. Een term die doorgaans gebruikt wordt voor joden die leven in een vreemd of heidens gebied. Hier verwijst hij naar een groep van joodse christenen die zichzelf meer waard vinden dan heidenen die ook christen willen worden. Ze kijken geringschattend neer op die ‘heidenchristenen’ die niets afweten van de rijke traditie waarmee alles begon. Zo zien ze hun eigen onzuiverheid niet. Jakobus nodigt uit ons op het wezenlijke te richten. Vroomheid is in de ogen van God en Vader heel concreet. Voeg de daad bij zijn Woord en voer iets uit.

- De commentaren op de Schriftlezingen zijn op Twitter te volgen via @DevisscherLuc
- Reacties welkom via luc.devisscher@ccv.be

Schriftlezingen
© Katholieke Bijbelstichting
Breda, www.bijbel.net

LEZINGEN DOOR DE WEEK | Maandag 31 augustus: Eerste Brief aan de Tessalonicenzen 4, 13-18 en Lucas 4, 16-30 • Dinsdag 1 september: Eerste Brief aan de Tessalonicenzen 5, 1-6.9-11 en Lucas 4, 31-37 • Woensdag 2 september: Brief aan de Kolossenzen 1, 1-8 en Lucas 4, 38-44 • Donderdag 3 september: Brief aan de Kolossenzen 1, 9-14 en Lucas 5, 1-11 • Vrijdag 4 september:

Brief aan de Kolossenzen 1, 15-20 en Lucas 5, 33-39 • Zaterdag 5 september: Brief aan de Kolossenzen 1, 21-23 en Lucas 6, 1-5 • Zondag 6 september (Drieëntwintigste zondag door het jaar) Jesaja 35, 4-7a – Brief van Jakobus 2, 1-5 – Marcus 7, 31-37.

EUCHARISTIE OP RADIO | 30 augustus, 10 uur, VRT Radio 1: vanuit de parochie Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart in Melsele. **EUCHARISTIE OP TV** | 30 augustus, 10.30 uur, RKK via NPO 2 (Nederland 2): vanuit de parochie heilige Jacobus de Meerdere in Den Haag.